

Nyhetsbrev

Digitalt Nyhetsbrev - Vecka 43, 2020

Längtan efter samvaro i vårt kära PB är stor

En sann Bricolist är mycket social till sin natur. De rådande förutsättningarna har medfört att densamme är ordentligt svältfödd på den närhet, sociala aktiviteter och mycket annat som lyfter Bricolisten och som skapar glädje och gemenskap i Bacchi Vingård. Att få mötas ansikte mot ansikte och känna tillhörighet är en livsnödvändighet, men samtidigt inte en självklarhet under rådande omständigheter.

Tyvärr ser vi en ökning av smittan

Tyvärr ser vi en ökning av smittan i Europa och Sverige, det gör att vi inte kan starta verksamheten i den utsträckning som vi hade hoppats på. Vi Styrande har beslutat att vi kommer genomföra de aktiviteter som är möjligt och att vi följer de rekommendationer och direktiv, som delgetts av Folkhälsomyndigheten, regering, sjukvård och andra organ. Malmö Par Bricole tar ett stort ansvar för att ge korrekt information och att korrekta åtgärder ska vidtas, men det är också avgörande hur vi bröder som individer agerar och att var och en tar sitt ansvar fullt ut.

Var och en ska tänka på följande

- Stanna hemma om du är sjuk, även vid lindriga symptom.
- Tvätta händerna ofta, med tvål och varmt vatten, använd handsprit
- Håll avstånd i alla lägen, undvik kroppskontakt
- Vi hälsar genom att lägga handen på hjärtat och/eller bugar
- Påminn varandra om att upprätthålla ett säkert beteende.
- Munskydd rekommenderas inte av FHM, men får självklart bäras av den som önskar.

Våra sammankomster anpassas

Genomförandet av våra sammankomster anpassas enligt följande

- Antalet medverkande begränsas till 50 personer.

- Vi dukar lokalerna så att alla bröder sitter med goda avstånd till varandra. Det är också viktigt att vi kan passera varandra utan trängsel.
- Vi skapar utrymme vid de platser där köer lätt uppstår.
- Stationer med handsprit ska finnas lätt tillgängliga.
- Moment med fysisk aktivitet minskas eller tas bort helt..
- All form av kroppskontakt ska undvikas.
- Vi hälsar genom att lägga handen på hjärtat och/eller bugar.
- Providörer och annan serveringspersonal använder munskydd och skyddshandskar.

Barbara ställs in

Hur tråkigt det än är att ställa in högtidsdagen Barbara har vi Styrande beslutat att ställa in denna högtidsdag. Detta på grund av rådande restriktioner från Rådhuset, Malmö stad och Folkhälsomyndigheten m.fl.

Sök ändå efter nya Bröder till ny Grad 1

Vi uppmanar ändå samtliga bröder att söka personer som kan tänkas vara lämpliga att inträda i vår bacchanaliska vingård.

Vi vet i skrivande stund inte när vi kan genomföra en grad 1, men så fort det är möjligt kommer reception att genomföras, därför viktigt att vi har en ”bank” med lämpliga nya bröder.

Med hopp om snart återseende

Vi alla Bricolister hoppas att pandemin avstannar och vi åter kan mötas och genomföra våra kalas som vi har gjort sedan slutet av 1700 talet, ge inte upp. Vi fortsätter hålla den Bricolistiska lågan tänd.

Med förhoppning om snart återseende

De Styrande Malmö Par Bricole

Historisk artikel om köp av Stamhuset

Hur det gick till när Stamhuset förvärvades?

(En färsk bild kan du se här till vänster.)

Vad gäller inköpet av vårt Stamhus hade jag vid flera tillfällen sett i protokollen att ledamöterna uppmanade professor Olof Byström att berätta om de tre dagar då han själv ägde huset. Olofs roliga framställning uppskattades oerhört av Bröderna i Bacchanaliska Akademien – ja, så till den milda grad att man städse glömde bort att nedteckna vad han sagt! Jag hittade inga tecken på någon nedskrift trots att letandet pågick från 2015 till 2020.

Två nestorer i Moderlogen: OS Waldemar Waldvik och professor Olof Byström, Preses nr 5 i DBA. Jag har ingen bild av Olof själv, men han är säkert stolt över att få dela den med giganten Waldwik.

Vad göra? Ja, som alltid när en dokumentsökande professor i PB befinner sig i ett olösligt dilemma: Kontakta PB-brodern Mats Hayen på Stadsarkivet! Än en gång kom svar i tre mail inom 2 dagar och genant nog så hade han hittat ett av Pelle Lundstedt avskrivet brev från Olof Byström till SM Hans Kjellgren i vilket han bifogar sin egen berättelse om inköpet. Dessa brev återfinns i Moderlogens Årsbok 1981-1982, vilken jag har, men skam

till sägandes totalt missat. Hav tack Mats, Du kunskapskunnige gigant!

Istället för att stå i lånta fjädrar så låter jag Byström berätta själv, men jag återkommer med en intressant och möjligen trolig uppgift efter Olofs brev. Ergo:

Vi hade väl nått fram till vintern 1937-38, då jag nåddes av rykten om att huset Urvädersgränd nr 3 definitivt kommit i farozonen. Genom Gynters och Bolins forskning under 30-talet hade det ju klarlagts, att Carl Michael Bellman under några år på 1770-talet, då episteldiktningen hade en av sina stora perioder, haft sin bostad i detta hus, det enda bevarade i kvarteret från 1700-talet, mirakulöst orört av tiden och synnerligen karakteristiskt för den borgerliga Söder-bebyggelsen under rococons dagar.

Huset hotades av rivning

Situationen föreföll kritisk. Änkefru Wennerqvists sonson hade dykt upp som husägare och utbjöd nu fastigheten till salu.

Efter en försäljning hotades huset med sitt goda läge uppenbarligen av rivning. Vad var att göra? Såsom sekreterare sedan några år i Bellmanssällskapet kände jag mig förpliktigad att undersöka möjligheterna för en räddningsaktion. Jag vände mig då först till min företrädare på sekreterarposten, överintendenten Gunnar Mascoll Silfverstolpe. Mitt förslag var att han i sin tur skulle ta kontakt med civilingenjör Sten Westerberg, som var Bellmanssällskapets kassaförvaltare och välkänd för sitt vittomfattande intresse för svenskt 1700-tal i dikt och konst. Silfverstolpe avböjde emellertid min propå. Westerberg var inbegripen i kostsamma byggnadsarbeten på sin sköna gård Beatelund, och kunde därför inte tänkas ställa upp som köpare och räddande ängel på Urvädersgränd. Jag kände mig djupt besviken, och fick söka någon annan utväg.

Det var då, som mina tankar riktades mot Par Bricole, Bellmans eget Sällskap, där jag själv anno 1935 hade blivit invald och fått en del personkontakter.

Vände sig till PB:s Stormästare

Jag vände mig direkt till stormästaren, den dominante och driftige Gösta Söderberg. Men där blev det direkt stopp. Vad jag mötte var en kallt kalkylerande affärsman, som ingalunda lär sig snärjas av mina flöjttoner om ett oersättligt Bellmansminne, en diktens helgedom, en sällsynt välbevarad skapelse från Par Bricoles begynnelsekedde o.s.v. ”Tror du, att det kan betraktas som ett räntabelt placeringsobjekt?” – så ungefär föll vännen Göstas ord. På den frågan blev jag givetvis svarslös, och sedan var det samtalet avslutat.

Inte räntabelt placeringsobjekt!?

Det var då som jag fick det onekligen lyckade infallet att tala med Gottfrid Mattsson. Jag lade fram det brådskande ärendet för honom, och med sin kloka instinkt, som var en av Gottfrids stora tillgångar, nappade han omedelbart på kroken.

Men Gottfrid Mattson blev eld och lågor

Han blev eld och lågor för att huset skulle räddas och att det skulle bli Par Bricoles stamhus och därigenom i någon mån lösa den byggnadsfråga, som länge varit ett omtvistat problem för Sällskapet. Hur Gottfrid lyckades övertala Gösta Söderberg och andra styrande krafter, det vet jag inte. Förmodligen ställde sig Eric Hallin positiv till tanken, eftersom han längre fram utsågs till ordförande i den lilla kommitté, som så småningom tillsat-

tes för att handlägga de många frågor rörande huset och dess istandsättande som hopade sig genom åren. I denna kommitté ingick f.ö. Gottfrid och undertecknad. Vi figurerade ju alla tre – jämte Gösta Söderberg – på den av de Rougemont signerade grupptavlan, där endast Gösta Söderberg kan sägas vara lyckligt avkonterfejad.

Och så till inköpet av huset! Man överenskom om att PB ej skulle synas vid köpeförhandlingarna, och därför utsågs jag att ensam driva dessa, såsom representant för ett antal privata Bellmansintressenter. Jag tog då kontakt med advokaten Nils Berglund. Någon som helst erfarenhet av dylika förhandlingar hade jag förvisso ej, varför överläggningarna emellanåt fick en del komiska poänger. Advokaten begärde 50.000: kr. för huset – ett i och för sig ganska rimligt pris – men jag skakade sorgset på huvudet och förklarade, att så mycket pengar disponerade ej mina uppdragsgivare.

Efter 2 veckor köptes huset för 37.000 kr

Efter två veckors sammanträden kunde jag meddela, att jag fått ihop 37.000:- kr, som köpeskillning. Advokaten vägrade att godkänna beloppet, varför jag med en dyster gest avbröt förhandlingarna. Efter någon vecka ringde emellertid Berglund upp mig och sade sig ha tänkt igenom saken, och nu var beredd att nöja sig med de 37.000: kronorna. (Onekligen ett facilt pris för ett centralt beläget stenhuss på egen grund i Stockholm!). Så skrevs papperen på.

Ja, där stod jag alltså i 3 dagar som egen innehavare av Urvädersgränd 3. Någon lagfart sökte jag emellertid ej utan överlät, efter denna korta roll som fastighetsägare, mitt förvärv till ”Bellmansintressenterna”, d.v.s. Par Bricole. Och så var den lilla komedin färdigspelad!

Blev viktigaste händelsen för Stormästaren

Gottfrid Mattson hade alltså genomdrivit inköpet av Bellmanshuset. Hur han lyckades övertyga Gösta Söderberg om lämpligheten härav, känner jag ej till. I varje fall kom ju Söderberg i fortsättningen att, så vitt jag vet, helt acceptera förvärvet, och detta blev ju också för framtiden den viktigaste händelsen under hans långa och initiativa verksamhet som stormästare.

Det levande intresse och den spontana glädje, med vilken Gottfrid i fortsättningen gick in för det långvariga och komplicerade restaurerings- och tillbyggnadsarbetet, kan ej skattas nog högt. Det smittade förvisso av sig på många medarbetare. Ett förnämligt arbete gjordes av den eminent skicklige arkitekten professor Erik Lundberg och hans närmaste medarbetare arkitekten Ernst Auby.

Detta var Gottfrid Mattson

O 1931-35,

Preses i TBA 1932-1935,

SK 1940-1952,

DSM 1952-1957, RVO.

Målning av Eric Norström tillo vänster.

Gottfrid Mattson

Tord Nordberg som kulturhistorisk kontrollant och Alfred Nilsson som konservator fyllde också viktiga funktioner. Vi samlades ofta till arbetsluncher och arbetsmiddagar under Gottfrids ledning och med honom som värd. Det tog mycken tid och var mycket stimulerande; jag tror mig nog ha bevistat ett 50-tal dylika arbetsmåltider under den långa restaurerings och möbleringstiden!

Även Eric Hallin upplät sitt ståtliga hem vid Nybrogatan för ett par splendida middagar i detta sammanhang; den sista av dem blev för övrigt högdramatisk – den ägde nämligen rum den 9 april 1940, då vi vid kaffet fick lyssna till de skrämmande radiorapporterna om tyskarnas just inledda ockupation av Norge.

Ett alltjämt iögonfallande tecken på Gottfrids djupa engagemang i ”huset” utgör ju de fyra vackra empireamplarna i Ordenssalen, som han skänkte. Och årligen utfaller en betydande summa ur hans minnesfond till underhåll av den unika skaldebostaden.

Gottfrid Mattson betraktade nog genomförandet av detta för Par Bricole så betydelsefulla värv som sin mest väsentliga livsinsats. Men det mänskliga minnet är kort, och goda gärningar faller dessvärre lätt i glömska. Det har därför för mig som den ende kvarlevande av ”tremannanämnden”, känts som en kär plikt att nedteckna dessa rader – till i första och avgörande hand GOTTFRID MATTSSONS heder och minne.

Olof Byström, 18 mars 1979, Stockholm

Till sist ett inslag angående inköpet jag hört ett flertal gånger av äldre Bröder.

Skälet till det låga priset

Skälet till att det lägre priset accepterades av sonsonen var att denne blev irriterad över Katarina Kyrkoförsamlings något högdragna och nedlåtande inblandning i köpet. Man ämnade riva allt och uppföra en mer lukrativt givande modern byggnad.

Trots att ägaren bott i USA under många år så reagerade han på kyrkans brist på kulturarvets betydelse och lät PB köpa vårt Stamhus till det lägre priset.

Både Mats och jag har hört talats om detta. Huruvida detta är sant eller ej vet jag inte eftersom jag – och vad värre är – inte ens broder Mats Hayen – har några vetenskapliga belägg för sanningshalten.

/Från karantänen å Ingarö i juni 2020

Pino Pilotti

SM emeritus, d.v.s. förut väl meriterad, numera demeriterad

Kontakter

Har du frågor eller tips på sådant du tycker att vi ska ta med i Malmö PB:s kommande digitala nyhetsbrev kan du kontakta:

DStM Göran Jacobsson på e-post goran@gjacob.se

eller OIM Christer Brynielsson på e-post christerbrynielsson@me.com.